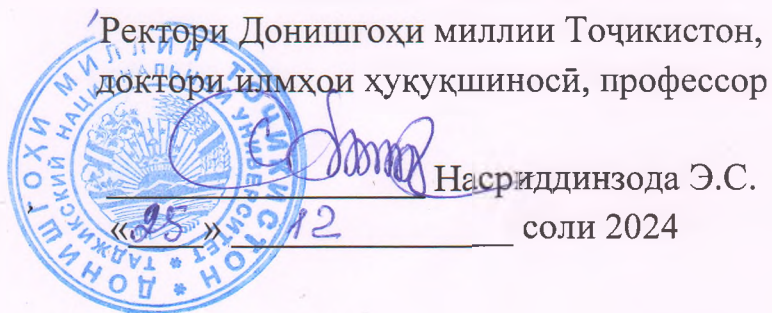

«ТАСДИҚ МЕКУНАМ»

Ректори Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор

Насриддинзода Э.С.

соли 2024

**ХУЛОСАИ
ДОНИШГОҲИ МИЛЛИИ ТОҶИКИСТОН**

Мутобикати ихтисос ва номи мавзӯ ба шиносномаи ихтисос ва муҳтавои диссертатсия. Диссертатсияи Сафарбекзода Ҳукмиддин Сафарбек дар мавзӯи «Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ ҳамчун заминаи рушди устувори Ҷумҳурии Тоҷикистон: проблемаҳои назария ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат дар кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон омода гардидааст.

Дар давраи омода намудани диссертатсия Сафарбекзода Ҳ. С. ҳамчун унвончӯйи кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон ба ҳисоб мерафт.

Сафарбекзода Ҳукмиддин Сафарбек соли 2003 шубҳаи рӯзонаи факултети ҳуқуқшиносии Донишқадаи андоз ва ҳуқуқи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва соли 2012 факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистонро аз рӯйи ихтисоси ҳуқуқшинос хатм намудааст. Рисолаи номзадиро соли 2015 дар мавзӯи «Сиёсати ҳуқуқӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон: таҳлили умуминазариявӣ» аз рӯйи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълим дар бораи ҳуқуқ ва давлат дифоъ намуда сазовори дараҷаи илмии номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ гардидааст (22 майи соли 2015, № 1516/нк-23, КНД № 014769).

Мавзӯи диссертатсияи Сафарбекзода Ҳ.С. барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ дар маҷлиси Шурои олимони

факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон аз 28 декабри соли 2018, таҳти №5 (18-19) тасдиқ шудааст.

Мушовири илмӣ: Шарофзода Рустам Шароф-доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессори кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон.

Таҳқиқоти диссертатсионии мазкур ба рамзи ихтисоси тасдиқнамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат мутобиқат менамояд.

Дар натиҷаи муҳокимаи диссертатсия хулосаҳои зерин қабул гардиданд:

Мубрамияти мавзӯи таҳқиқот бо он асоснок мешавад, ки сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ самти афзалиятноки сиёсати давлат мебошад, чунки ба танзими ҳуқуқи муносибатҳои ҷамъиятӣ, таъмини қонуният ва тартиботи ҳуқуқӣ, пешгирии ихтилофоти ҳуқуқӣ, такмили низоми қонунгузорӣ ва рушди низоми ҳуқуқӣ мусоидат мекунад. Таклифҳои қонунгузорӣ, ки дар паёмҳо, суҳанрониҳо ва баромадҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ба Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон ифода карда мешаванд, ба ташаккул ва амалӣ гардидани сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ мусоидат мекунад. Дар паёмҳо, суҳанрониҳо ва баромадҳои Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон ҳадафҳо ва афзалиятҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ, вазифаҳои мақомоти ҳуқуқэҷодкунӣ (парламент ва мақомоти намояндагии маҳаллӣ), самтҳои нави сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ муайян карда мешаванд.

Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ стратегияи танзими ҳуқуқиро дар заминаи пешгӯӣ намудани самтҳои инкишофи ҳаёти ҳуқуқӣ, ба нақша гирифтани фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ, ба инобат гирифтани самтҳои аввалиндараҷаи фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ муайян мекунад. Муайян намудани стратегияи танзими ҳуқуқӣ дар шароити тағйири босуръати муносибатҳои ҷамъиятӣ, ташаккули муносибатҳои нави ҷамъиятӣ дар робита бо рушди муносибатҳои бозорӣ, болоравии сахми бахши хусусӣ дар рушди иҷтимоӣ-иқтисодии мамлакат, вусъати фаъолияти соҳибкорӣ, васеъ гардидани доираи субъектони хоҷагидорӣ хусусӣ аҳаммияти аввалиндараҷа дорад.

Муҳаққиқ дурӯст қайд намудааст, ки сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ ба такмили техникаи ҳуқуқэҷодкунӣ, таъмини сифатӣ қонунҳо, пешгирии ихтилофоти байни санадҳои меъёрии ҳуқуқӣ, ташаккули фазои беихтилофи ҳуқуқӣ мусоидат мекунад. Айни замон такмили асосҳои

илмӣ ва амалии техникаи ҳуқуқэҷодкунӣ дар робита бо истифодаи технологияҳои иттилоотӣ, рақамӣ ва зеҳни сунъӣ ҳангоми амалӣ намудани сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ ба инобат гирифта мешавад. Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ ба такмили маҳорати касбии кормандони мақомоти ҳуқуқэҷодкунӣ мусоидат мекунад.

Дар диссертатсия мазкур, муҳаққиқ ташаккул ва болоравии фарҳанги ҳуқуқэҷодкуниро яке аз ҳадафҳои афзалиятноки сиёсати ҳуқуқэҷодкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон меҳисобад. Дар доираи сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ чораҳои зарури илмӣ, методӣ, ташкилӣ, фарҳангӣ, иттилоотӣ бо мақсади ташаккул ва болоравии фарҳанги ҳуқуқэҷодкунии ҳам субъектони босалоҳияти сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ (мақомоти давлатӣ) ва ҳам иштирокдорони сиёсати мазкур (ниҳодҳои ҷомеаи шаҳрвандӣ, иттиҳодияҳои ҷамъиятӣ, аҳли ҷомеа, шаҳрвандон) андешида мешаванд.

Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дурнамои рушди низоми қонунгузории Тоҷикистонро бо дарназардошти истифодаи технологияҳои иттилоотӣ-телекоммуникатсионӣ, рақамӣ ва зеҳни сунъӣ муайян мекунад. Муайян намудани стратегияи танзими ҳуқуқӣ бо дарназардошти гузариш ба ҷомеаи рақамӣ, аз ҳукумати электронӣ ба ҳукумати рақамӣ, татбиқи технологияҳои зеҳни сунъӣ дар ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа, ташаккули иқтисоди рақамӣ, иқтисоди сабз”, рақамикунонии соҳаи ҳифзи табиат бо мақсади истеҳсоли “энергияи сабз” аҳаммияти ҳаётан муҳим дорад.

Дар Суханронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон дар мулоқот бо аҳли илм ва маорифи кишвар санаи 30 майи соли 2024 самтҳои нави такмили қонунгузорӣ дар робита бо истифодаи технологияҳои зеҳни сунъӣ, татбиқи самараноки қонунҳое, ки бо истифодаи технологияҳои иттилоотӣ, рақамӣ, инноватсионӣ робитаи бевосита доранд, муайян карда мешаванд. Ҳамзамон бо ин, тавре Пешвои миллат, мухтарам Эмомалӣ Раҳмон таъкид намуданд, татбиқи чунин қонунҳо, аз ҷумла Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи тижоратикунони натиҷаҳои фаъолияти илмӣ ва илмиву техникӣ», Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи паркҳои технологӣ ба талабот ҷавоб намедихад. Аз ин хотир, ба мақомоти дахлор супориш дода мешавад, ки ҷиҳати таҳияи санадҳои зерқонунӣ ва татбиқи самарабахши қонуни зикршуда чораҳои дахлдор андешанд. Бар замми ин, татбиқи ҳадафҳои Стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон дар соҳаҳои илм, технология ва инноватсия барои давраи то соли 2030 дар сатҳи зарурӣ ба роҳ монда нашудааст ва дар ин самт мушкилоту камбудии зиёд ҷой доранд

Ин ва дигар мақсаду вазифаҳое, ки дар суҳанрониҳо, баромадҳо, паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон муайян карда мешаванд, ба тарҳрезии стратегияи рушди қонунгузорӣ, ки яке аз мақсадҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкуниро ташкил медиҳад, бояд ба инобат гирифта шаванд.

Гуфтаҳои боло мубрами мавзӯи таҳқиқоти диссертатсиониро собит менамоянд.

Алоқамандии мавзӯи диссертатсия ба самтҳои афзалиятноки рушди илм, техника ва технология дар ҷумҳурӣ. Таҳқиқоти диссертатсионӣ дар доираи мавзӯи илмӣ-таҳқиқотии кафедраи назария ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон – «Заминаҳои таърихӣ-ҳуқуқӣ ва илмӣ-методологии рушди давлат ва ҳуқуқи Тоҷикистон дар шароити роҳандозии модели нави рушди устувор барои солҳои 2021-2025» омода карда шудааст.

Мақсади таҳқиқоти диссертатсиониро таҳқиқоти назариявӣ-методологии сиёсати ҳуқуқэҷодкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳамчун самти афзалиятноки сиёсати ҳуқуқӣ бо дарназардошти ҳадафҳои стратегияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, иттилоотӣ ва рақамгардонии ҷомеа ва боло бурдани фарҳанги ҳуқуқэҷодкунӣ ташкил медиҳад.

Барои ноил гардидан ба мақсади зикршуда вазифаҳои зерини таҳқиқоти диссертатсионӣ муайян карда мешаванд:

– муайян намудани мубраи, дараҷаи таҳқиқ, мақсад, вазифаҳо, объект, предмет, марҳила, макон, давра, асосҳои назариявӣ-методологӣ, заминаҳои эмперикӣ, навгонии илмӣ, аҳаммияти назаривию амалии таҳқиқоти диссертатсионӣ;

– таҳқиқи илмии сиёсати ҳуқуқӣ ҳамчун заминаи бунёдии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– муайян намудани мустақилият ва аҳаммияти сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– таҳлили таносуби фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ ва сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– таҳқиқи мафҳуми сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– муайян намудани асосҳои илмии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– таҳлили принципҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– муайян намудани доираи субъектҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– таҳқиқи техникаи ҳуқуқӣ ҳамчун омил таъминкунандаи самаранокии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– таҳлили техникаи ҳуқуқэҷодкунӣ ҳамчун воситаи ташаккул ва амалӣ намудани сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ; муайян намудани роҳҳои таъмини сифати қонун ҳамчун мақсади сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– муайян намудани нақши сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар боло бурдани фарҳанги ҳуқуқэҷодкунӣ;

– муайян намудани дурнамои рушди сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар робита бо истифодаи технологияҳои иттилоотӣ, рақамӣ ва зехни сунӣ;

– таҳқиқи паёмҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун замина ва омили инкишофи сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ;

– баёни хулосаҳои умумӣ оид ба натиҷаҳои таҳқиқот;

– пешниҳоди тавсияҳои амалӣ.

Мутобиқати теъдод ва мазмуни интишороти натиҷаҳои илмӣ ба муҳтавои диссертатсия ва автореферати он.

Натиҷаҳои асосии таҳқиқот дар 37 мақолаи илмӣ нашр карда шудаанд, ки 23 адади онҳо дар маҷалаҳои тақризшавандаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ба нашр расидаанд, ки онҳо фарогирандаи мазмун ва моҳияти диссертатсия мебошанд. Дар интишорот натиҷаҳои асосӣ, хулосаҳои таҳқиқот ва тавсияҳои муаллиф инъикоси худро ёфтаанд. Теъдоди маводи ҷопшуда ба банди 35 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021, таҳти №267 тасдиқ гардидааст, мутобиқ мебошад.

Довталаби дарёфти дараҷаи илмӣ вобаста ба мавзӯи диссертатсия 23 мақолаи илмӣ дар маҷаллаҳои тақризшавандаи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷоп намудааст. Муҳимтарини онҳо:

1. Тагойбеков, Х.С. Понятие правовой политики. [Текст] / Х.С. Тагойбеков // Вестник Таджикского национального университета. – 2011. – №2/66. – С. 180 – 184 (0,4 п.л.). – ISSN 2074-1847.
2. Тагойбеков, Х.С. Понятие правовой политики в контексте соотношения политики и права. [Текст] / Х.С. Тагойбеков // Вестник Таджикского национального университета. – 2012. – №3/6 (96). – С. 94 – 99 (0,5 п.л.). – ISSN 2074-1847.
3. Тагойбеков, Х.С. Формирование правовой политики в Таджикистане в перестроечный и постсоветский периоды. [Текст] / Х.С. Тагойбеков // Вестник Таджикского национального университета. – 2013. – №3/1 (104). – С. 103 – 110 (0,5 п.л.). – ISSN 2074-1847.

4. Тағойбеков, Ҳ.С. Сиёсати ҳуқуқӣ дар соҳаи ҳуқуқи инсон. [Матн] / Ҳ.С. Тағойбеков // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2013. – №3/6 (121). – С. 82 – 85 (0,4 ҷ.ч.). – ISSN 2074-1847
5. Тағойбеков, Ҳ.С. Сиёсати ҳуқуқӣ дар соҳаи мубориза бо коррупсия. [Матн] / Ҳ.С. Тағойбеков // Паёми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон. – 2014. – №3/1 (128). – С. 82 – 85 (0,4 ҷ.ч.). – ISSN 2074-1847
6. Тағойбеков, Ҳ.С. Аҳамияти сиёсати ҳуқуқӣ дар шароити ташаккули давлати ҳуқуқбунёди Тоҷикистон. [Матн] / Ҳ.С. Тағойбеков // Ахбори Институти фалсафа, сиёсатшиносӣ ва ҳуқуқи ба номи А. Баҳоваддинови Академияи илмҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон. – 2016. – №2. – С. 104 – 109 (0,4 ҷ.ч.). – ISSN 0235-005X.
7. Сафарбекзода, Ҳ.С. Мафҳуми сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи академии ҳуқуқ. – 2020. – №3(35) / 20 – С. 75 – 79 (0,5 ҷ.ч.). – ISSN 2305-0535.
8. Сафарбекзода, Ҳ.С. Влияние многообразия теории права на понятие правовой политики. [Текст] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Академический юридический журнал. – 2022. №3(43) – С.76-79 (0,5 п.л.). – ISSN 2305-0535.
9. Сафарбекзода, Ҳ.С. Нуқтаҳои назарӣ – методологӣ оид ба мафҳуми “Сиёсати ҳуқуқӣ”. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи академии ҳуқуқ. – 2022. – №4 (44). – С. 69-72 (0,4 ҷ.ч.) – ISSN –2305-0535.
10. Сафарбекзода, Ҳ.С. Принципҳои сиёсати ҳуқуқӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи академии ҳуқуқ. – 2022. – №4 (44). – С. 60-64 (0,4 ҷ.ч.). – ISSN –2305-0535.
11. Сафарбекзода, Ҳ.С. Намудҳо ва самтҳои сиёсати ҳуқуқӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2022. – №4(40). – С. 57 – 70 (0,4 ҷ.ч.). –ISSN 2307-5198
12. Сафарбекзода, Ҳ.С. Принципҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода, А.У. Амирзода // Маҷаллаи академии ҳуқуқ. – 2023.– №1(45)/2023 – С.94-97(0,4 ҷ.ч.). – ISSN –2305-0535
13. Сафарбекзода, Ҳ.С. Мафҳуми сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар робита бо сиёсати ҳуқуқӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи академии ҳуқуқ. – 2024.– №3(51) / 2024 – С.75-78 (0,4 ҷ.ч.). ISSN 2305–0535

14. Сафарбекзода, Ҳ.С. Роҷеъ ба таърихи таълимоти сиёсӣ – ҳуқуқӣ дар замони Абурайҳон Берунӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Паёми Донишгоҳи давлатии Бохтар ба номи Носири Хусрав. – 2024. – №2/1(120). – С.95-98 (0,4 ҷ.ч.). – ISSN 2663-6417
15. Сафарбекзода, Ҳ.С. Таъмини сифати қонун ҳамчун мақсади сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Қонунгузорӣ –2024.– №4 (56). 2024 – С.13-21 (0,6 ҷ.ч.). ISSN 2410–2903
16. Сафарбекзода, Ҳ.С. Нақши паёмҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар муайян намудани самтҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи академии ҳуқуқ – 2024.– №4 (52) / 2024 – С.8-13 (0,5 ҷ.ч.). ISSN 2305–0535
17. Сафарбекзода, Ҳ.С. Паёмҳои Пешвои миллат, Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон ҳамчун заминаи рушди сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Паёми филиали Донишгоҳи давлатии Москва ба номи М.В. Ломоносов дар шаҳри Душанбе – 2024. – Ҷилди 2, №4 (44), 2024 – С.176-185 (0,8 ҷ.ч.). ISSN 2709-6246
18. Сафарбекзода, Ҳ.С. Аҳамияти сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Ҳаёти ҳуқуқӣ – 2024.– №3 (47), / 2024 – С.5-12 (0,5 ҷ.ч.). ISSN 2307-5198
19. Сафарбекзода, Ҳ.С. Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ шакли афзалиятноки амалӣ намудани сиёсати ҳуқуқӣ [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи байналмилалӣ «Фурӯғи илм». – 2024.– №2 (2), 2024 – С.91-97 (0,5 ҷ.ч.). ISSN 3078-395X
20. Сафарбекзода, Ҳ.С. Нақши илм дар ташаккули сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Идоракунии давлатӣ – 2024.– № 4-1(69), 2024 – С.336-342 (0,5 ҷ.ч.). ISSN 2664-0651
21. Сафарбекзода, Ҳ.С. Асосҳои илмӣ сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ. [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Давлатшиносӣ ва ҳуқуқи инсон – 2024. – №4 (36). 2024 – С.56-64 (0,8 ҷ.ч.). ISSN 2414-9217
22. Сафарбекзода, Ҳ.С. Техникаи ҳуқуқӣ ҳамчун омили таъминкунандаи самаранокии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Ҳаёти ҳуқуқӣ. – 2024.– №4 (48), / 2024 – С.5-15 (0,7 ҷ.ч.). ISSN 2307-5198
23. Шарофзода, Р.Ш., Сафарбекзода, Ҳ.С. Дурнамои рушди сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар робита бо рақамигардонии фаъолияти

ҳуқуқэҷодкунӣ [Матн] / Ҳ.С. Сафарбекзода // Маҷаллаи байналмилалӣ «Фурӯғи илм». – 2024.– №3 (3), 2024 – С.95-103 (0,6 ҷ.ч.). ISSN 3078-395X

Мавҷудияти санадҳои тасдиқкунандаи татбиқи натиҷаҳои илмӣ дар истеҳсолот ё мқонияти татбиқ намудани онҳо.

Натиҷаҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ оид ба ҷалби аҳли ҷомеа, ниҳодҳои ҷомеаи шахрвандӣ, ташкилоту муассисаҳо ба фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ ба тақмили асосҳои илмӣ-методии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ мусоидат мекунанд. Ақидаҳо, хулосаҳо ва тақлифҳои таҳқиқоти диссертатсионӣ ҳангоми таҳияи Консепсияи сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон метавонанд, истифода шаванд.

Усулҳои илмиро, ки рисоланавис ҳангоми пажӯҳиши илмӣ мавриди истифода қарор додааст, барои таҳқиқу таҳлили сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ мусоидат кардаанд.

Заминаҳои эмперикии таҳқиқоти диссертациониро Конституция, қонунҳо, кодексҳо ва дигар санадҳои меъёрии ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон, саадҳои меъёрии ҳуқуқии давлатҳои аъзои ИДМ ташкил медиҳанд. Заминаи эмперикии таҳқиқоти диссертатсионӣ бо шароити таърихии ҳаёти ҷомеа, омилҳои иҷтимоӣ, иқтисодӣ, фарҳангӣ, сиёсӣ, равандҳои асосии ҳаёти ҷомеа, ки ба ташаккулу амалигардии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ таъсири худро мерасонанд, алоқамандии бевосита дорад. Заминаи эмперикии корро таҷрибаи дар Тоҷикистон ташаккулёфтаи қабул ва тағйири Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, муҳокимаҳои умумихалқии қонунҳои муҳим, иштироки халқ дар раёйпурсӣ ва муҳокимаҳои васеи лоиҳаҳои тағйироту иловаҳо ба Конституция ва қонунҳо ташкил медиҳанд. Паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон, ки заминаи бунёдии ташаккулу роҳандозии сиёсати ҳуқуқэҷодкуниро дар Тоҷикистон ташкил медиҳанд, унсурҳои муҳими заминаи эмперикии диссертатсия мебошанд.

Диссертатсияи мазкур яке аз аввалин таҳқиқоти илмӣ назариявӣ-методологии диссертатсионии сиёсати ҳуқуқэҷодкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошад.

Навгонии илмӣ диссертатсия бо натиҷаҳои умумии илмӣ он муайян карда мешавад:

– таҷрибаи миллии ташаккул ва амалӣ намудани сиёсати ҳуқуқэҷодкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон бо дарназардошти таҷрибаи дар

Тоҷикистон ташаккулёфтаи ҳуқуқэҷодкунӣ чамъбаст ва таҳлил карда мешавад;

– мафҳуми сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ бо дарназардошти ҳадафҳо, афзалиятҳо, вазифаҳо, хусусиятҳо, субъектҳо ва иштирокчиёни сиёсати ҳуқуқэҷодкунии Ҷумҳурии Тоҷикистон муайян карда мешавад;

– шароити таърихӣ Тоҷикистон, маҷмуи омилҳои иҷимой, иқтисодӣ, сиёсӣ, фарҳангӣ-маънавӣ, ки ба раванди ташаккулу амалигардии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар Тоҷикистон таъсир мерасонанд, муайян гардида, ҳаматарафа таҳлил карда мешаванд;

– хусусиятҳои сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар Тоҷикистон, ки бо таҷрибаи қонунгузори ватанӣ, аз ҷумла бо тафовути доираи субъектони босалоҳияти фаъолияти ҳуқуқэҷодкунӣ ва доираи васеи иштирокчиёни сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ робита дорад, муайян карда мешаванд;

– хусусиятҳои фарҳанги ҳуқуқэҷодкунӣ дар Тоҷикистон, ки бо дарназардошти нақши ҳалқунандаи фарҳанги миллӣ, анъанаҳои миллӣ, таҷрибаи ватании ҳуқуқэҷодкунӣ ташаккул меёбад, муайян карда мешаванд;

– дурнамои рушди сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар Тоҷикистон бо дарназардошти ҳадафҳо ва афзалиятҳои сиёсати давлат дар соҳаи истифодаи технологияҳои иттилооти рақамӣ, зеҳни сунъӣ, ки дар паёмҳо, баромадҳо, суҳанрониҳои Пешвои миллат Эмомалӣ Раҳмон, дар ҳуҷҷатҳои стратегӣ ва барномавии давлати Тоҷикистон, баён гардиданд, муайян карда мешаванд;

– нақши бунёдии паёмҳои Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон Эмомалӣ Раҳмон дар ташаккулу амалишавии самараноки сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ дар Тоҷикистон собит мегардад.

Дар диссертатсия ақидаи муаллиф оид ба муқоиса бо ақидаҳо ва мафҳумҳои маъмулии дар илм пазируфташуда, нуктаҳои илмӣ ва тавсияҳои амалии муаллиф, усулҳои таҳқиқоти илмӣ, аз ҷумла усулҳои муқоисавӣ-ҳуқуқӣ ва фарҳангӣю тамаддунӣ, натиҷаҳои чамъбаст ва таҳлили таҷрибаи байналмилалӣ, минтақавӣ ва миллии сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ, сарчашмаҳои таърихӣ ва муосири ҳуқуқ исбот мегардад.

Саҳми довталаб дар иҷрои таҳқиқоти диссертатсионӣ ва ғайра арзёбӣ мегарданд.

Саҳми шахсии муаллифи диссертатсия бо навгонии илмии таҳқиқоти илмӣ, нуктаҳои илмӣ, ки ба ҳимоя пешниҳод мешаванд, ҳулосаҳо ва тавсияҳои амалии муаллиф, монография, мақолаҳои илмӣ, ки дар

маҷаллаҳои илмӣ тавсиянамудаи Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва нашрияҳои дигар нашр шудаанд, ҳамчунин маърузаҳои муаллиф дар конференсияҳо ва семинарҳои илмӣ-амалии байналмилалӣ ва ҷумҳуриявӣ тасдиқ мегардад.

Диссертатсияи мазкур аз феҳристи ихтисораҳо, муқаддима, тавсифи умумии таҳқиқот, чор боб, сездаҳ зербоб, хулоса, тавсияҳо барои истифодаи амалии натиҷаҳои таҳқиқот, номгӯи адабиёт ва интишороти докталаб аз рӯи мавзӯи диссертатсия иборат мебошад. Зимни таҳияи диссертатсия талаботи Дастурамал оид ба тартиби барасмиятдарории диссертатсия ва автореферати диссертатсия, ки бо қарори Раёсати Комиссияи олии аттестатсионии назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 31 март соли 2022, №3 тасдиқ шудааст, пурра риоя гардидааст. Автореферат ва интишороти докталаб мазмуну мундариҷаи диссертатсияро пурра инъикос менамоянд.

Диссертатсияи Сафарбекзода Ҳукмиддин Сафарбек дар мавзӯи «Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ ҳамчун заминаи рушди устувори Ҷумҳурии Тоҷикистон: проблемаҳои назария ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат ба талаботи бандҳои 32 ва 33 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30.06.2021, №267 (бо тағйири иловаҳо аз 26.06.2023, №295) тасдиқ шудааст, ҷавобгӯ мебошад. Мазмуну мундариҷаи таҳқиқот ва мавзӯи диссертатсия бо шиносномаи ихтисоси илмӣ 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат мувофиқат менамоянд. Кори диссертатсионии Сафарбекзода Ҳ.С. ҷиҳати дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ барои Ҳимоя ба шурои диссертатсионии самти илмҳои ҳуқуқшиносӣ тавсия карда мешавад.

Ҳамин тавр, аз рӯи ҳолатҳои болозикр, кафедра чунин қарор қабул намуд:

1. Диссертатсияи Сафарбекзода Ҳукмиддин Сафарбек дар мавзӯи «Сиёсати ҳуқуқэҷодкунӣ ҳамчун заминаи рушди устувори Ҷумҳурии Тоҷикистон: проблемаҳои назария ва амалия» барои дарёфти дараҷаи илмӣ доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат ба талаботҳои бандҳои 31 -37 Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 - юни соли

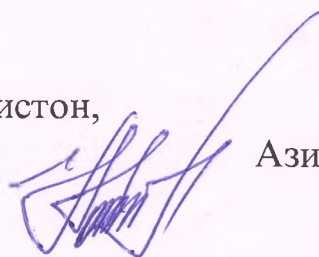
2021, таҳти № 267 тасдиқ, шудааст, мутобиқат дорад ва муаллифи он сазовори дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси номбаршуда мебошад.

2. Диссертатсияи мазкур ба Шурои диссертатсионии 6D.KOA-018-и назди Донишгоҳи миллии Тоҷикистон барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ аз рӯи ихтисоси 12.00.01 – Назария ва таърихи ҳуқуқ ва давлат; таърихи таълимот дар бораи ҳуқуқ ва давлат тавсия карда шавад.

Хулоса дар чаласаи кафедраи назария ва таърихи ҳуқуқи факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон қабул карда шуд. Дар чаласа иштирок доштанд: 14 нафар. Натиҷаи овоздиҳӣ: “тарафдор” - 14 нафар, “зид” - 0 нафар, “бетараф” - 0 нафар.

Суратмаҷлис аз 21 декабри соли 2024, № 6

Раис: мудирӣ кафедраи назария
ва таърихи давлат ва ҳуқуқи факултети
ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон,
доктори илмҳои ҳуқуқшиносӣ, профессор

Азизода У.А.

Котиби маҷлис:
лаборанти кафедра

Бухориева А.Н.

Имзои У.А. Азизодаро тасдиқ мекунам
Сардори раёсати кадрҳо ва корҳои махсуси ДМТ

Тавқиев Э.Ш.

Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш. Душанбе, хиёбони
Рӯдакӣ-17; 734025; Телефон: (+992 -37) 221-62-25;
(+992 -37) 227 -15-10, Факс: (+992-37) 227-15-10
Email: info@tnu.tj